

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๒๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร

เรียน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว๑๑๙ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๙/๒๒๘๘ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๙/๕๕๘๒ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

ตามที่แจ้งว่าได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๒๒ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐ เพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๓ และแนวทางปฏิบัติและขั้นตอนดำเนินการตามมาตรา ๑๖๙ (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ลงมติ

๑. รับทราบระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐ เพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๓ และแนวทางปฏิบัติและขั้นตอนดำเนินการตามมาตรา ๑๖๙ (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๙/๒๒๘๘ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๙/๕๕๘๒ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖)

๒. เห็นชอบแนวทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

๒.๑ ด้านนิติบัญญัติ

๒.๑.๑ สมาชิกสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงทันทีนับแต่วันที่มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับ และต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วันที่ยุบสภาผู้แทนราษฎร)

๒.๑.๒ เงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะคำนวณถึงก่อนวันยุบสภาผู้แทนราษฎร ๑ วัน

๒.๑.๓ ภายใน ๕ วันนับแต่วันยุบสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๔๕ วันแต่ไม่เกิน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ยุบสภาผู้แทนราษฎร

๒.๑.๔ กระทำฎมและญัตติทั้งหมดตกไป

๒.๑.๕ กรรมการสามัญและกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรพ้นจากตำแหน่ง

๒.๑.๖ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และได้ส่งให้รัฐบาลนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ไม่ตกไป และดำเนินการต่อไปได้

๒.๑.๗ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว แต่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยหรือเมื่อพ้น ๙๐ วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป

๒.๑.๘ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ ให้เป็นอันตกไป เว้นแต่คณะรัฐมนตรีชุดใหม่จะร้องขอต่อรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไป ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

๒.๑.๙ วุฒิสภายังไม่สิ้นสุด แต่จะมีการประชุมวุฒิสภามีได้ เว้นแต่

๒.๑.๙.๑ กรณีที่ต้องประชุมเพื่อดำเนินการบางประการที่รัฐธรรมนูญกำหนด เช่น การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งไว้ก่อน การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการในพระองค์ การประกาศสงคราม เป็นต้น

๒.๑.๙.๒ กรณีที่ต้องประชุมเพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๒.๑.๑๐ คณะกรรมการของวุฒิสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนั้น ๆ หรือตามที่วุฒิสภามอบหมาย

๒.๒ คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

๒.๒.๑ สถานะของคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

๒.๒.๑.๑ คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง แต่ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป (ไม่เรียกว่า รักษาการ และได้รับเงินเดือนแต่ยังไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน)

๒.๒.๑.๒ คณะรัฐมนตรียังคงมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศเท่าที่จำเป็นทุกประการ กรณีมีสถานการณ์คุกคามความมั่นคงของชาติ ย่อมมีอำนาจหน้าที่ที่จะประกาศมาตรการเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติได้ เช่น ประกาศภาวะฉุกเฉินหรือประกาศกฎอัยการศึก เป็นต้น

๒.๒.๑.๓ การลงชื่อตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรียังคงลงชื่อในตำแหน่งเดิม มิใช่เป็นการรักษาการหรือรักษาการในตำแหน่ง

๒.๒.๑.๔ นายกรัฐมนตรีจะปรับรัฐมนตรีออก หรือรัฐมนตรีจะลาออกก็กระทำได้ แต่ไม่ควรแต่งตั้งแทน

๒.๒.๒ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี

๒.๒.๒.๑ การประชุมคณะรัฐมนตรี

(๑) คณะรัฐมนตรีประชุมต่อไปได้ตามปกติจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะพิจารณาจัดเฉพาะระเบียบวาระที่เป็นไปตามปกติปฏิบัติ

(๒) สำหรับเรื่องใดที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๖๙ (๑) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะกลั่นกรองให้ชัดเจน แล้วส่งเรื่องคืนหน่วยงานเจ้าของเรื่อง หรือนำเรื่องเสนอรองนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี ตามแต่กรณี ก่อนส่งเรื่องคืนหน่วยงานเจ้าของเรื่องต่อไป

๒.๒.๒.๒ การอนุมัติงานหรือโครงการ [มาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย] ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้แล้วในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๑) การอนุมัติงานหรือโครงการตามมาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น

(๑.๑) การอนุมัติให้ออกงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปกำหนดเป็นแผนงานหรือโครงการใหม่ ตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น การกำหนดแผนงานใหม่หรือโครงการใหม่

(๑.๒) การอนุมัติให้หน่วยรับงบประมาณก่อนนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น การอนุมัติรายการก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ รายการใหม่

(๑.๓) การอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงรายการหรือเพิ่มวงเงินของรายการก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ ตามข้อ ๗ (๓) ของระเบียบว่าด้วยการก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เช่น การอนุมัติเปลี่ยนแปลงรายการ หรือการเพิ่มวงเงินรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ

(๒) การสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป ตามมาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น

(๒.๑) การอนุมัติให้หน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต หรือก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคล

(๒.๒) การมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ โดยรัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ในการดำเนินการ ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น มาตรการกึ่งการคลังที่รัฐบาลมอบหมายให้สถาบันการเงินที่เป็นรัฐวิสาหกิจดำเนินการตามมาตรการช่วยเหลือของรัฐบาล โดยรัฐบาลจะรับภาระชดเชยส่วนต่างหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้แก่สถาบันการเงิน

(๒.๓) การอนุมัติการยกเว้นหรือการลดภาษีอากร ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล สำหรับการบริจาคให้กับการดำเนินการสาธารณะบางประเภท การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการบางประเภทที่เป็นมาตรการช่วยเหลือของรัฐบาล

๒.๒.๒.๓ การแต่งตั้งโยกย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง [มาตรา ๑๖๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย] ไม่แต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ซึ่งแนวทางปฏิบัติ และขั้นตอนดำเนินการตามมาตรา ๑๖๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดรายละเอียดไว้ ดังนี้

(๑) การใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะต้องกระทำเท่าที่จำเป็น และต้องเป็นไปเพื่อรักษาประโยชน์ของรัฐ รักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

การใช้อำนาจดังกล่าวให้หมายความรวมถึงกรณีที่มีกฎหมาย กฎ หรือระเบียบกำหนดเป็นเงื่อนไขให้การแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน นั้น มีผลต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีได้รับทราบ อนุญาต อนุมัติ เห็นชอบ หรือการดำเนินการอื่นที่มีผลลักษณะเดียวกัน

(๒) เมื่อมีกรณีที่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๒.๑) จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง โยกย้าย การให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน

(๒.๒) ประวติย่อของบุคคลดังกล่าว

(๒.๓) จัดทำสรุปสาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึง กระบวนการ เหตุผลในการพิจารณา รวมทั้งเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องใช้อำนาจในระหว่างเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้การแต่งตั้ง โยกย้าย การให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือในการส่งผู้แทนไปชี้แจงหรือส่งข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณา ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ

(๔) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัตินี้ คำว่า “กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่” ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐ เพื่อกระทำการใด ซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วย

ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน แล้วจึงเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติดังกล่าว

๒.๒.๒.๔ การอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น [มาตรา ๑๖๙ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย] ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ซึ่งแนวทางปฏิบัติและขั้นตอนดำเนินการตามมาตรา ๑๖๙ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดรายละเอียดไว้ ดังนี้

(๑) การใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖๙ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะต้องกระทำเท่าที่จำเป็น และต้องเป็นไปเพื่อรักษาประโยชน์ของรัฐ รักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ หรือเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือเป็นการบรรเทาภัยพิบัติแก่ประชาชน และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

การดำเนินการดังกล่าวจะกระทำได้เฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณนอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรร หรือที่ได้รับการจัดสรรไปแล้วแต่ไม่เพียงพอ และมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องขอใช้งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

(๒) เมื่อมีกรณีที่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้สำนักงบประมาณรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ที่มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณรายจ่ายดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

(๓) ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือในการส่งผู้แทนไปชี้แจง หรือส่งข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖๙ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนแล้วจึงเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติดังกล่าว

๒.๒.๒.๕ การใช้ทรัพยากรหรือบุคลากรของรัฐ [มาตรา ๑๖๙ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย] ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดอันอาจมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐ เพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังนั้น ถ้าเป็นการดำเนินการในการปฏิบัติราชการปกติ ซึ่งไม่มีผลต่อการเลือกตั้งก็ยังคงดำเนินการได้ ทั้งนี้ ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้งด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ทรัพยากรของรัฐ หรือบุคลากรของรัฐ โดยกำหนดนโยบาย โครงการ แผนงาน โดยให้มีผลบังคับใช้ในทันที และมีลักษณะเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความไม่ทัดเทียมกันในการเลือกตั้ง

(๒) จัดให้มีการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่นอกเหนือจากการประชุมตามปกติ และมีการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความไม่ขัดแย้งกันในการเลือกตั้ง

(๓) กำหนด สั่งการ หรือมอบหมายให้มีการประชุม อบรม หรือสัมมนาบุคลากรของรัฐหรือเอกชน โดยใช้เงินงบประมาณของหน่วยงานของรัฐหรือเงินของกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ โดยอาจให้มีการแจกจ่ายทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เว้นแต่เป็นการประชุมตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐหรือประชาชน แต่ต้องมีใช้เป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความไม่ขัดแย้งกันในการเลือกตั้ง

(๔) กำหนด สั่งการ หรือมอบหมายให้มีการอนุมัติ โอน หรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐหรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้หน่วยงานของรัฐหรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ทำการแจกจ่ายทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้แก่ประชาชน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐหรือประชาชน แต่ต้องมีใช้เป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความไม่ขัดแย้งกันในการเลือกตั้ง

(๕) กำหนด สั่งการ หรือมอบหมายให้มีการแจกจ่ายหรือจัดสรรทรัพยากรของรัฐให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่เป็นกรณีต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด หรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐหรือประชาชน แต่ต้องมีใช้เป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความไม่ขัดแย้งกันในการเลือกตั้ง

(๖) ใช้พัสดุหรือเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากหน่วยงานของรัฐหรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือใช้บุคลากรของรัฐปฏิบัติงาน เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดความไม่ขัดแย้งกันในการเลือกตั้ง

(๗) ใช้ทรัพยากรของรัฐ เช่น คลื่นความถี่ หรือเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือใช้งบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่จะเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความไม่ขัดแย้งกันในการเลือกตั้ง

ทั้งนี้ ในกรณีใดที่ไม่ได้กำหนดไว้หรือมีเหตุจำเป็น คณะกรรมการเลือกตั้งอาจกำหนดยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามความในระเบียบดังกล่าวได้

๒.๒.๒.๖ การปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑.๑) มาตรา ๗๓ บัญญัติห้ามมิให้ข้าราชการการเมืองใช้สถานะหรือตำแหน่งหน้าที่เรียไรหรือชักชวนให้มีการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่รวมถึงการที่ข้าราชการการเมืองผู้นั้นเข้าร่วมกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมือง โดยมีได้กระทำหรือมีส่วนกระทำการอันเป็นการต้องห้ามนั้น

(๑.๒) มาตรา ๗๖ บัญญัติห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองหรือเข้าร่วมกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมือง

/(๒) ...

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒.๑) มาตรา ๗๓ บัญญัติห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(ก) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(ข) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(ค) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพ หรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(ง) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(จ) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

(๒.๒) มาตรา ๗๘ บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ทั้งนี้ การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวมิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

๒.๒.๒.๗ การออกกฎหมาย

(๑) การเสนอร่างกฎหมายใหม่โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นเรื่องในทางนโยบาย ไม่สมควรดำเนินการเสนอในระหว่างยุบสภาผู้แทนราษฎร ส่วนร่างอนุบัญญัติ เช่น พระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวง ร่างระเบียบ เป็นต้น ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ ย่อมดำเนินการได้ตามปกติ

(๒) ร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเคยมีมติอนุมัติหลักการและสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมาย และร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจพิจารณา

(๒.๑) กรณีเป็นร่างพระราชบัญญัติ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว จะดำเนินการต่อไปไม่ได้ เพราะยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎร จึงต้องรอให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่เป็นผู้พิจารณาเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

(๒.๒) กรณีเป็นร่างอนุบัญญัติซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่จะดำเนินการเพื่อประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไปนั้น เนื่องจากเป็นเรื่อง ที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติอนุมัติหลักการไว้ก่อนที่จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น เมื่อสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี ตรวจสอบพิจารณาเสร็จแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ไปตามขั้นตอน เพื่อให้ร่างอนุบัญญัติ ดังกล่าวประกาศใช้บังคับต่อไปได้

๒.๒.๒.๘ การแต่งตั้งคณะกรรมการ

การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมายเป็นการดำเนินการ เพื่อให้มีคณะกรรมการตามกฎหมายอันจำเป็นต่อการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สามารถดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือกระบวนการ ที่กฎหมายบัญญัติและเมื่อได้แต่งตั้งแล้วคณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าวสามารถปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแต่ละฉบับอันเป็นงานประจำตามปกติได้

๒.๒.๒.๙ การปฏิบัติเรื่องอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี

(๑) กรณีการประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุม ทางวิชาการ หากเป็นการนัดหมายล่วงหน้าก่อนพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับ และเป็นการปฏิบัติ ตามปกติดังเช่นที่เคยปฏิบัติ รัฐมนตรีสามารถเข้าร่วมประชุมดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการหาเสียงเลือกตั้ง

(๒) รัฐมนตรีซึ่งลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ห้ามใช้เวลาราชการในการหาเสียงเลือกตั้ง หากประสงค์จะใช้เวลาราชการในการหาเสียงเลือกตั้ง ให้ลาจาก ต่อนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ กรณีการลาของนายกรัฐมนตรีหากมีความประสงค์จะลา ก็ให้สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรีแจ้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป ทั้งนี้ ตามนัยระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ หมวด ๓ การลาของข้าราชการการเมือง

(๓) การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนของรัฐมนตรี ควรใช้ความระมัดระวัง เป็นพิเศษ โดยเฉพาะกรณีการได้รับเชิญไปสัมภาษณ์เพื่อเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ออกโทรทัศน์ในฐานะตำแหน่ง รัฐมนตรี จะให้สัมภาษณ์ได้เฉพาะในหน้าที่ของรัฐมนตรีเท่านั้น แต่บางครั้งสื่อมวลชนอาจมีคำถามต่อรัฐมนตรี ในฐานะสมาชิกพรรคการเมืองที่จะทำให้คำสัมภาษณ์ของรัฐมนตรีเป็นการให้ข้อมูลต่อพรรคการเมืองของตน ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งรัฐมนตรีโดยมิชอบได้ แต่หากเป็นการเชิญผู้แทน พรรคการเมืองหลาย ๆ พรรคไปสัมภาษณ์ในลักษณะเท่าเทียมกัน ก็เป็นความรับผิดชอบของสื่อมวลชนนั้น ๆ ไป

(๔) ให้รัฐมนตรีทุกท่านระมัดระวังในการดำเนินเรื่องดังต่อไปนี้ ระหว่างที่พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับ

(๔.๑) การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีรูปภาพของรัฐมนตรีปรากฏอยู่ ไม่ว่าจะเป็นป้ายโฆษณา หรือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ ควรจะปลดป้ายหรือยกเลิกการโฆษณาประชาสัมพันธ์ดังกล่าวทั้งหมด เว้นแต่การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่ใช้เงินของพรรคการเมืองที่ตนสังกัด

(๔.๒) การใช้รถประจำตำแหน่งและเจ้าหน้าที่ของทางราชการ ที่มีได้ใช้ในการปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ในฐานะรัฐมนตรี

(๔.๓) การให้สัมภาษณ์ในรายการวิทยุและโทรทัศน์ และการรับเชิญไปบรรยายตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานราชการขอเวลาไว้หรือจัดขึ้น ยกเว้นรายการที่สถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ที่มีใช้กิจการของรัฐจัดขึ้นเอง

๒.๒.๒.๑๐ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้ในกรณีคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้ถือว่าวันที่คณะรัฐมนตรีคณะใหม่ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันจะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนี้

(๑) กรณีรัฐมนตรีมีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๖๐ วันนับแต่วันถัดจากวันพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วันที่ยุบสภาผู้แทนราษฎร) และต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งภายใน ๖๐ วันนับแต่วันถัดจากวันพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรี (วันที่คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ถวายสัตย์ปฏิญาณ)

(๒) กรณีรัฐมนตรีไม่มีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๖๐ วันนับแต่วันถัดจากวันพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรี (วันที่คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ถวายสัตย์ปฏิญาณ)

๒.๒.๒.๑๑ การผลิตเวรเฝ้าฯ ให้ปฏิบัติตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดไว้ตามปกติ

๒.๒.๓ สถานะข้าราชการการเมืองอื่น

คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยมีคำวินิจฉัย (เรื่องเสร็จที่ ๕๑๑/๒๕๓๓) ไว้ว่า สถานะข้าราชการการเมืองอื่น เช่น เลขาธิการนายกรัฐมนตรี โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฯลฯ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และพ้นจากตำแหน่งพร้อมกับการสิ้นสุดการอยู่ในตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้แต่งตั้ง แต่ต้องไม่เกินกว่าที่คณะรัฐมนตรีชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่

๒.๓ ให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำชับข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสังกัดของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ [เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว๖๑ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)] อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับการร้องขอจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง รวมทั้งการวางตัวเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกประเภทและทุกระดับดังกล่าวด้วย

๓. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามข้อ ๑ และข้อ ๒
อย่างเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ
ในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐจรรย์ อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (วณิข)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th